



KVARTALNI BILTEN

III KVARTAL 2023.



Drage kolegice i kolege,

S ponosom vam se obraćam danas dok zajedno pravimo presek još jednog uspešnog kvartala našeg Instituta i podsećamo se ključnih događaja i uspeha našeg Instituta. Ovaj period je obilovao izvanrednim postignućima i aktivnostima koje su doprinele našem konstantnom napredovanju i ugledu u svetu nauke.

Jedan od važnijih trenutaka u trećem kvartalu bio je naše učešće u manifestaciji Evropska Noć istraživača. Otvorili smo vrata našeg Instituta za širu javnost i posebno smo bili oduševljeni posetom učenika gimnazija koji dele našu zainteresovanost prema biološkim naukama. Nastojali smo da im približimo čaroliju istraživanja i podstaknemo njihovu radoznalost. Tokom same Noći istraživača, naše kolegice i kolege su se istakle svojom posvećenošću i aktivnošću ističući značaj koji popularizacija nauke ima kod naših istraživača. Nauka nije samo za nas, naučnike, već za celo društvo. Ona ima moć da oblikuje našu budućnost, rešava probleme i otvara nova vrata i mogućnosti. Drago mi je da nastavljamo da radimo s istim entuzijazmom i posvećenošću kako bismo unapredili istraživanja i doprineli boljem svetu.

U istom, dobrom duhu razmene znanja, održali smo institutski seminar i veći broj gostujućih predavanja. Ovi događaji su omogućili našim istraživačima da dodatno razmene ideje i čuju najnovije rezultate svojih kolega, što je ključno za unapređenje naše istraživačke zajednice.

Ponosno ističemo da smo u trećem kvartalu stekli tri nova doktora nauka - Branku Bajić, Mariju Đorđević i Jelenu Rudić. Želimo im sve najbolje u daljem radu i karijeri, i nadamo se da će njihova dostignuća služiti kao inspiracija svima nama.

Nastavljajući sa dobrim vestima, želim reći da su Delegacije EU u Srbiji, Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i Ministarstvo zaštite životne sredine prepoznali izvanredne predloge projekata koji su stigli kao odgovor na Izazov za inovativna rešenja za zelenu tranziciju srpske privrede. Dva odabrana projekta su sa našeg Instituta - „Put do uspešne dekarbonizacije uz kasetne zelene krovove“ i „Biomasa za energiju i biodiverzitet (B4EB)“. Ovo priznanje jasno pokazuje da naši napori u istraživanju imaju direktan uticaj na održivost i budućnost naše zemlje.

Posebno mi je veliko zadovoljstvo da istaknem da su Istraživači sa Instituta u okviru programa PRIZMA Fonda za nauku Republike Srbije, uključeni u šest projekata, a IBISS je nosilac čak četiri od njih. Ovo svedoči o našoj kontinuiranoj predanosti i značaju našeg Instituta.

Još jedno izuzetno priznanje stiglo je od Biološkog fakulteta povodom obeležavanja 170 godina biologije u Srbiji. Naš Institut je dobio prestižnu plaketu za doprinos razvoju ove naučne oblasti i višedecenijsku saradnju.

Na kraju, želim da se posebno ponosno osvrnem na jednog od naših istraživača, dr Jelenu Đuknić, koja je osvojila prestižnu nagradu „Akademik Milutin Radovanović“ za svoju doktorsku disertaciju. Ovo je samo još jedan dokaz kvaliteta naših istraživača i njihove predanosti.

Hvala svima vama, našim istraživačima, saradnicima i partnerima, na trudu i doprinosu u postizanju ovih uspeha. Radujem se budućnosti i dostignućima koja nas čekaju.

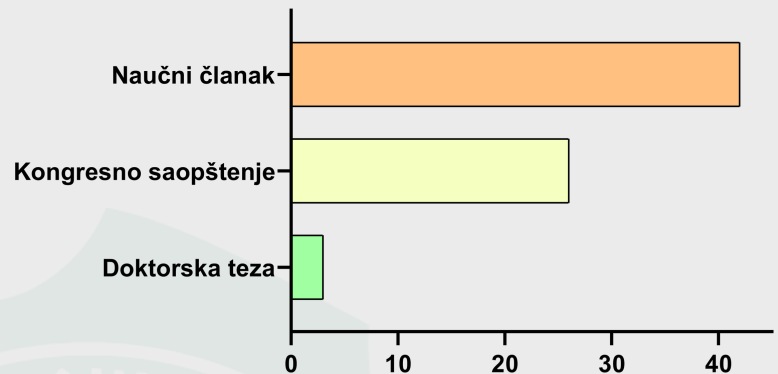


Srdačan pozdrav,
dr Mirjana Mihailović
direktor

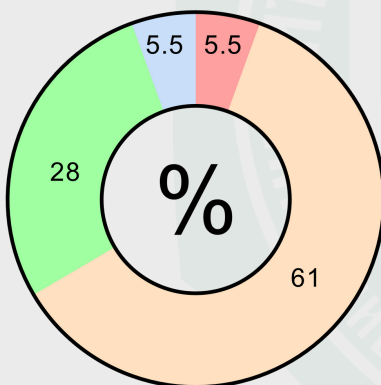
- Statistika
- Evropska Noć istraživača
- Institutski seminar
- Gostujuća predavanja i posete institutu
- Doktorske disertacije
- Nagrade i priznanja
- Edukacija
- Odobreni projekti za finansiranje
- Učešća na skupovima
- Društvene mreže

U trećem kvartalu 2023. godine istraživači IBISS-a su objavili ukupno 84 publikacije: 42 naučna članka, 26 kongresnih saopštenja i 3 doktorske teze.

84 publikacije u 3. kvartalu 2023. godine



Naučni članci po kategorijama izraženi u %



■ M21a
 ■ M21
 ■ M22
 ■ M23

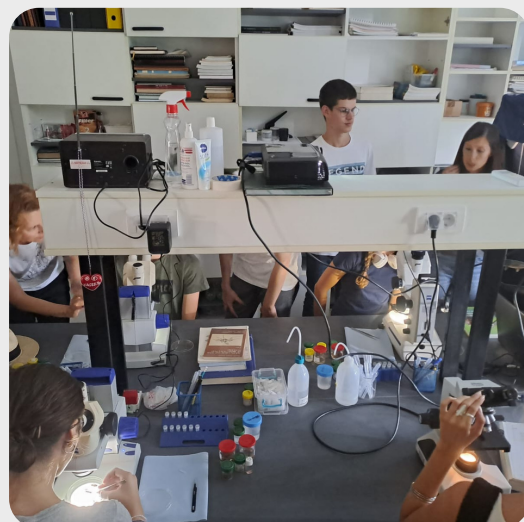
Pregled udela naučnih članaka objavljenih u međunarodnim časopisima po kategorijama prema trenutnoj kategorizaciji: istraživači su objavili 2 rada u međunarodnim časopisima izuzetne vrednosti (M21a), 22 rada u vrhunskim međunarodnim časopisima (M21), 10 radova u istaknutim međunarodnim časopisima (M22) i 2 rada u međunarodnim časopisima (M23).

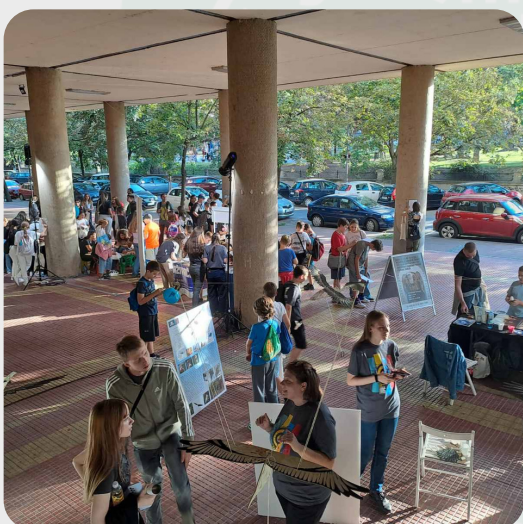
Potpisana su ukupno dva ugovora za aplikativne projekte sa privredom.

EVROPSKA NOĆ ISTRAŽIVAČA - OTVORENA VRATA INSTITUTA

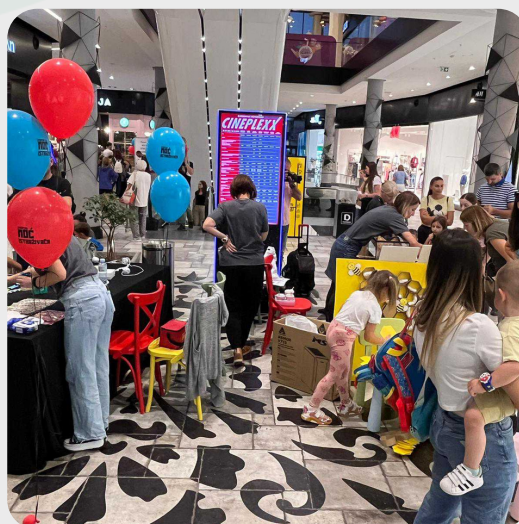
Institut za biološka istraživanja „Siniša Stanković” je i ove godine otvorio vrata svojih laboratorija za zainteresovane srednjoškolce, zaljubljenike u biologiju. U susret Evropskoj Noći istraživača, u petak, 15. septembra, dočekali smo i ugostili ukupno 35 učenika posebno motivisanih da se bave biološkim naukama. Među njima su bili učenici iz XIII beogradske gimnazije, učenici specijalnog odeljenja za biologiju i hemiju VIII beogradske gimnazije i učenici programa Internacionalne diplome X gimnazije „Mihajlo Pupin”.

Nakon što su čuli najvažnije činjenice o Institutu, buduće mlade kolegice i kolege su imali priliku da zavire u laboratorije četiri Odeljenja i da iz prve ruke saznaju sve o aktuelnim istraživanjima.





29. septembra je održana četrnaesta po redu Evropska Noć istraživača. Od 2011. ova manifestacija se održava u Srbiji, a istraživači IBISS-a aktivno učestvuju u popularizaciji nauke kako kroz organizaciju ovog događaja tako i kroz direktnu interakciju sa posetiocima kroz naučne postavke. Ove godine su pripremljeni i video materijali na kojima su prikazane aktivnosti četiri Odeljenja Instituta, kao i nov format – „Pitali smo naučnike?“, sa zabavnim odgovorima na naučna pitanja prošlogodišnjih posetilaca manifestacije. Za samu Noć osmišljeni su sadržaji koji su predstavljeni na tri lokacije u Beogradu (TC BIG, plato ispred PMF-a, Muzej nauke i tehnike) i ulici Vojvode Stepe u Indiji. U programu je ove godine učestvovalo ukupno 40 kolega sa 10 različitih odeljenja Instituta.



Born to bee wild

**Predavač: dr Slobodan Davidović, Odeljenje
za genetiku populacija i
ekogenotoksikologiju, IBISS**

Na seminaru je bilo reči o genetičkoj raznovrsnosti različitih slobodnoživećih populacija medonosne pčele (*Apis mellifera*) iz prirode kao i onih koje se uzgajaju u košnjicama. Cilj ovih analiza je bolje razumevanje genetičke raznovrsnosti ove važne vrste radi očuvanja prirodnih populacija i boljeg upravljanja gajenim. Istraživanje je obavljeno na 56 uzorkovanih slobodnoživećih društava kao i 940 košnica poreklom iz različitih krajeva Srbije. Za molekularno genetičke analize korišćen je celokupan uzorak slobodnoživećih društava kao i reprezentativni uzorak od 544 košnice. Genetička raznovrsnost je analizirana na nivou dva tipa genetičkih markera: mitohondrijske DNK i mikrosatelita poreklom sa autozomnih lokusa.



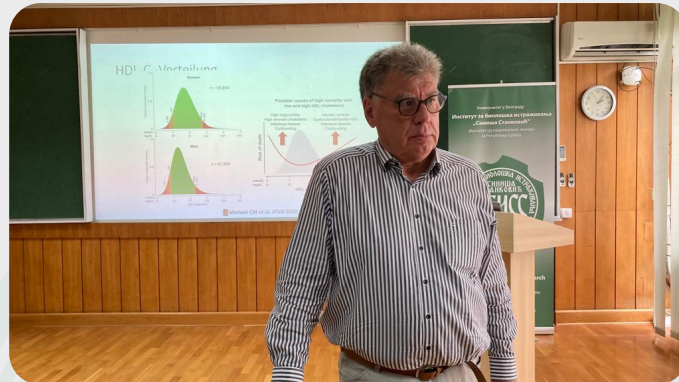
Dr Petr Baranov, Doktor medicinskih nauka, Doktor nauka, Schepens Institut za istraživanje oka, Masačusets bolnica za oko i uho, Odeljenje za oftalmologiju, Harvard medicinska škola održao je predavanje pod nazivom „Transplantacija ganglijskih ćelija mrežnjače: usmeravanje neurona donora ka njihovoj sudbini“.



Dr Panayiota Xylia, Grupa za proučavanje hidroaromatičnih biljaka, Tehnološki univerzitet na Kipru, Limasol održala je predavanje pod nazivom “Hydro-Aromatic Plants group, research activities and case studies”.

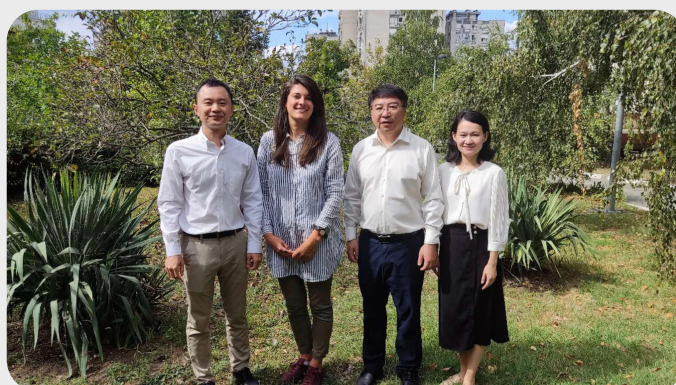


Prof. Dieter Lütjohann, profesor kliničke hemije i rukovodilac Laboratorije za specijalne analize lipida Instituta za kliničku hemiju i farmakologiju Univerziteta u Bonu, Nemačka održao je predavanje pod nazivom "Cholesterol management 2023 – Chances and Limitations".



Učesnici projekta bilateralne saradnje između Republike Srbije i Narodne Republike Kine posetili su IBISS u okviru projekta „Ispitivanje dodatka stroncijum karbonata i stroncijum fluorida u kalcijum silikatne dentalne cemente: fizičko-hemijska i biološka karakterizacija (STROCE)“.

Među učesnicima projekta je saradnik IBISS-a Ana Despotović, istraživač saradnik Odeljenja za neurofiziologiju. Predstavnici istraživačke grupe Medicinskog fakulteta Fudijan Univerziteta, prof. dr Cai Zhiyu, doc. dr Chen Shuai i doc. dr Hu Jia zajedno sa doc. dr Sanjom Milutinović-Smiljanić sa Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu su posetili IBISS. Ovom prilikom su kolegama iz Kine predstavljeni istraživački kapaciteti Instituta i razmatrane su mogućnosti proširenja saradnje.



Javna odbrana doktorske disertacije Branke B. Bajić „Genetički diverzitet i struktura populacija beskrilnih muva familije Nycteribiidae i grinja familije Spinturnicidae, ektoparazita dve litofilne vrste slepih miševa u Srbiji”



Mentori:
dr Jelena Blagojević, naučni savetnik IBISS i dr Milan Paunović, muzejski savetnik, Prirodnjački muzej u Beogradu

Komisija:
dr Ivana Budinski viši naučni saradnik IBISS, dr Marija Rajičić naučni saradnik IBISS, i dr Dragana Cvetković, vanredni profesor, Biološki fakultet UB



Javna odbrana doktorske disertacije Marije B. Đorđević „Transdiferencijacija alfa ćelija pankreasa miša u ćelije koje proizvode insulin ciljanom metilacijom DNK primenom Epi-CRISPR sistema“



Mentori:
 dr Jelena Arambašić
 Jovanović, naučni savetnik
 IBISS
 dr Melita Vidaković, naučni
 savetnik IBISS

Komisija:
 dr Svetlana Dinić, naučni
 savetnik IBISS
 dr Dušanka Savić Pavićević,
 redovni profesor Biološki
 fakultet
 dr Anja Tolić, naučni
 saradnik IBISS



Javna odbrana doktorske disertacije Jelene Rudić „Superoksid-dismutaze krompira (*Solanum tuberosum* L.): karakterizacija izoformi i ekspresija u uslovima visokih temperatura”



Mentori:

dr Ivana Momčilović, naučni savetnik, IBISS i dr Dušica Janošević, vanredni profesor, Biološki fakultet

Komisija:

dr Angelina Subotić, naučni savetnik, IBISS,
dr Tijana Cvetić Antić, vanredni profesor, Biološki fakultet,
dr Danijel Pantelić, naučni saradnik, IBISS



Izabrani najbolji predlozi za zelenu tranziciju srpske privrede
Uz podršku Delegacije EU u Srbiji, Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i Ministarstvo zaštite životne sredine odabrali su najbolje predloge projekata koji su pristigli kao odgovor na Izazov za inovativna rešenja za zelenu tranziciju srpske privrede.

Odobrena su dva projekta istraživača IBISS-a u okviru Javnog poziva „EU za Zelenu agendu u Srbiji“.

Projekat „Put do uspešne dekarbonizacije uz kasetne zelene krovove“ izabran je za učešće u Akceleratoru dekarbonizacije i zelene industrije 2023. Glavni podnosilac projekta je firma Green decor iz Beograda, u partnerstvu sa Institutom. Koordinator aktivnosti koje sprovodi IBISS je dr Ljiljana Tubić, Odeljenje za fiziologiju biljaka.

Drugi projekta „Biomasa za energiju i biodiverzitet (B4EB)“ izabran je za učešće u Akceleratoru cirkularne ekonomije 2023. Glavni podnosilac je firma DEA LOYALTY D.O.O. u partnerstvu sa Institutom, Fakultet za fizičku hemiju i Mašinski fakultet. Koordinator aktivnosti koje sprovodi IBISS je dr Maja Raković, Odeljenje za hidroekologiju i zaštitu voda i dr Uroš Živković, Odeljenje za evolucionu biologiju.

Dr Mirjana Mihailović, direktor IBISS-a, primila je plaketu povodom obeležavanja 170 godina biologije.

Zahvalnicu je uručio dekan Biološkog fakulteta prof. dr Ljubiša Stanisavljević na proslavi dana Biološkog fakulteta, Univerziteta u Beogradu, u Botaničkoj bašti „Jevremovac“, 28. septembra 2023. godine.



Nagrada „Akademik Milutin Radovanović“ za 2023. godinu

Doktorska disertacija dr Jelena Đuknić, istraživač saradnik Odeljenja za hidroekologiju i zaštitu voda IBISS-a, pod naslovom „Diverzitet i genetička varijabilnost familije Simuliidae (Insecta: Diptera) na području Balkanskog poluostrva“ je na javnom konkursu „Akademik Milutin Radovanović“ proglašena za najbolju disertaciju iz oblasti zoologije Univerziteta u Beogradu za školsku 2022/2023. godinu.

Mentori teze su dr Ivana Živić, redovni profesor, Univerzitet u Beogradu - Biološki fakultet i dr Nataša Popović, viši naučni saradnik, Univerzitet u Beogradu - Institut za biološka istraživanja „Siniša Stanković“ – Institut od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju.



Istraživači IBISS su bili u Zavodu za intelektualnu svojinu na radionici za pretraživanje u Espacenet bazi patentne dokumentacije.



Fond za nauku Republike Srbije je objavio konačnu rang listu projekata za finansiranje u okviru programa PRIZMA. Institut za biološka istraživanja „Siniša Stanković“ učestvuje u šest projekata, od kojih je na četiri projekta nosilac.

Odobreni projekti u okviru programa PRIZMA na kojima je IBISS nosilac su:

“Employing modern aeroponic technology and stress-protective nanoparticles for improved seed potato production under elevated temperature”, rukovodilac: dr Ivana Momčilović, Odeljenje za fiziologiju biljaka IBISS

“Genetic diversity maintenance and population dynamics in natural populations of endangered plant species: Flower color polymorphism in *Iris pumila* L.”, rukovodilac: dr Danijela Miljković, Odeljenje za evolucionu biologiju IBISS

“Inflammation-driven cancer repopulation: seeds of progression and platform for therapy”, rukovodilac: dr Danijela Maksimović-Ivanić, Odeljenje za imunologiju IBISS

“Targeting ferroptosis in diabetes and diabetic complications by hydrogen (per)sulfide”, rukovodilac: dr Vesna Otašević, Odeljenje za molekularnu biologiju IBISS



Na dva projekta saradnici Odeljenja za neurobiologiju iz grupe dr Milice Pešić učestvuju na sledećim projektima:

“Development of nature-inspired photoresponsive anticancer agents - sclareol and artemisinin derivatives in cancer multidrugresistance models: a foundation for the theranostic approach”, rukovodilac: prof. dr Igor Opsenica, Hemijski fakultet, Univerzitet u Beogradu

“Biomimetic tumor engineering to enhance drug discovery”, rukovodilac: prof. dr Bojana Obradović, Tehnološko-metalurški fakultet, Univerzitet u Beogradu



ПРИЗМА





U Mikrogaleriji Centra za promociju nauke prolaznici su mogli da vide deo istraživačkog projekta o brašnenom crvu koji se hrani stiroporom i polietilenskom folijom i daje mogućnosti za smanjenje plastičnog otpada. Projekat sprovode istraživači iz IBISS.

IBISS je i ove godine imao tim za trku na Serbia Business Run. Učestvovalo je 10 kolega. Neki su trčali, neki hodali, a svi su u majicama IBISS-a ponosno prošli stazu dugačku 5 kilometara i zauzeli 57. mesto od 346 timova.



IBISS
na društvenim mrežama

